

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/81/2023
Identifikačné číslo spisu:	6120316753
Dátum vydania rozhodnutia:	30.05.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6120316753.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zastúpenej splnomocnenkyňou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, proti žalovanej D. M., narodenej X. Y. XXXX, Č.G. W., X. XXXX/XX, zastúpenej JUDr. Ondrejom Sochorom, advokátom, Banská Bystrica, Prof. Sáru 3973/44, o zaplatenie 5 934,62 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 17Csp/100/2020, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. augusta 2022 sp. zn. 11CoCsp/16/2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. augusta 2022 sp. zn. 11CoCsp/16/2022 v napadnutej časti vo veci samej týkajúcej sa zamietnutia žaloby a trov konania o žalobe z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 11. januára 2022 č. k. 17Csp/100/2020-226 I. zastavil konanie v časti o zaplatenie 200 € s príslušenstvom; II. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 3 130,70 € s 5% úrokom z omeškania ročne z čiastkových súm a za obdobia podľa výroku až do zaplatenia; III. vo zvyšku žalobu zamietol; IV. zamietol tiež návrh žalovanej na zaplatenie jej (žalobkyňou) primeraného finančného zadostučinenia a V. žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu 6%. Právne takéto svoje rozhodnutie (pokiaľ šlo o vec samu a konkrétne žalobu žalobkyne) odôvodnil ustanoveniami § 52, § 53 ods. 1, 2 a 9, § 517 ods. 1 a 2 a §§ 524, 526 a 565 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „OZ“); §§ 497 a 506 Obchodného zákonníka (zákona č. 513/1991 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení); § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. a § 1 ods. 1 a 2, § 9 ods. 1 a ods. 2 písm. a), f), i), k), l) a z) a § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (taktiež v znení neskorších zmien a doplnení) a § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách i s poukazmi na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) vo veciach sp. zn. 5Cdo/36/2020 a 2Cdo/205/2009. Vecne mal za to, že ak bolo nesporným uzavretie právnou predchodkyňou žalobkyne (obchodnou spoločnosťou Slovenská

sporiteľňa, a.s.) a žalovanou zmluvy o spotrebiteľskom úvere, oznámenie postúpenia tzv. úverovej pohľadávky žalobkyni a dodržané boli všetky podmienky postúpenia zakladajúce vecnú (tzv. aktívnu) legitímáciu žalobkyne (napriek príslušnej námietke žalovanej), avšak úver pre neurčité dojednanie úrokov bolo treba považovať za bezúročný a bez poplatkov, žalobe šlo vyhovieť len čiastočne.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) rozsudkom z 25. augusta 2023 sp. zn. 11CoCsp/16/2022 na odvolania oboch strán sporu rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti vo veci samej podľa § 388 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „CSP“) zmenil zamietnutím žaloby; v časti zamietnutia žaloby vo zvyšku aj vzájomnej žaloby žalovanej rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a vyslovil tiež, že žalovaná má nárok na náhradu trov konania o žalobe a žalobkyňa trov konania o vzájomnej žalobe, obe v rozsahu 100%. I on citujúc ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách aj s poukazmi tiež na rozsudky najvyššieho súdu zmienené už v napadnutom rozsudku dospel k záveru o nesprávnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie, keď podľa jeho názoru nebola preukázaná podmienka zosplatnenia úveru právnou predchodkyňou žalobkyne, spočívajúca v doručení výzvy (ktorou podľa neho môže byť jedna výzva zodpovedajúca požiadavkám § 92 ods. 8 zákona o bankách aj § 53 ods. 9 OZ), nakoľko dôkazom tu nemohol byť podací hárok (preukazujúci nanajvýš odoslanie a nie príchod výzvy do dispozičnej sféry adresáta).

3. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f) aj § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Zaťaženie konania tvrdenou tzv. zmätočnosťou vadou podľa nej založil priamy rozpor napadnutého rozsudku s judikátom R 4/2021 a inými skoršími (v dovolaní taktiež označenými) predchádzajúcimi rozhodnutiami odvolacieho súdu bez odôvodnenia odklonu, ako aj neuvedenie dôvodov, pre ktoré predložený podací poštový hárok (obsahujúci bankové číslo totožné s číslom uvedeným na výzve z 1. februára 2019) nebol považovaný za dôkaz doručenia písomnosti do dispozičnej sféry žalovanej (pre ktoré je rozsudok odvolacieho súdu nepredvídateľným aj nepreskúmateľným). Vo vzťahu k namietanému nesprávnomu právnomu posúdeniu veci mala za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (keď z vyššie označeného judikátu vyplýva práve záver o akceptovateľnosti dohody v spotrebiteľskej zmluve o uplatnení fikcie doručenia na poslednú známu adresu spotrebiteľa). Navrhla zrušenie rozsudkov oboch nižších súdov s vrátením veci na ďalšie konanie súdu prvej inštancie.

4. Žalovaná navrhla dovolanie odmietnuť ako neprípustné, majúc za to, že dovolateľka spochybňuje len skutkové závery nižších súdov a tie svoje rozhodnutia odôvodnili dostatočne. Ak by mal dovolací súd za to, že dovolanie prípustné je, navrhla ho zamietnuť ako nedôvodné pre neexistenciu tvrdeného odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, ktorý záver o tom, že podací lístok preukazuje doručenie zásielky, nevyslovil a aj závery z judikátu uvádzaného v dovolaní podľa nej dovolateľka neinterpretuje správne.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bol vydaný napadnutý rozsudok (§ 424 CSP) a to za splnenia i podmienok jej zastúpenia a spísania dovolania v súlade so zákonom [§ 429 ods. 1 CSP v spojení s čl. I § 12 ods. 1 písm. e) a § 15 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov], skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) prípustnosť dovolania a dospel k záveru, že dovolanie treba považovať za dôvodné, a preto je potrebné len rozhodnutie odvolacieho súdu (v časti dotknutej dovolaním) zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP).

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a takejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, takéto rozhodnutie nemožno (úspešne) napadnúť

dovoláním. Rozhodnutia odvolacích súdov, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach §§ 420 a 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné (o. i.) proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP potom dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

9. V prípadoch napadnutia rozhodnutia odvolacieho súdu z oboch platným právom predpokladaných dovolacích dôvodov (pre tzv. zmätočnosť i pre nesprávne právne posúdenie veci) dovolací súd zvykne (inak v tejto konkrétnej veci tiež v zhode s argumentáciou z dovolania) poukazovať ako na prekonanie skôr vysloveného právneho názoru veľkého senátu občianskoprávného kolégia najvyššieho súdu (ďalej tiež len „veľký senát“) o neprípustnosti kumulácie dôvodov prípustnosti dovolania podľa ustanovení §§ 420 a 421 CSP (tu porovnaj uznesenia veľkého senátu z 19. apríla 2017 sp. zn. 1VCdo/2/2017 a z 21. marca 2018 sp. zn. 1VCdo/1/2018 a uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 25. apríla 2018 sp. zn. PLz. ÚS 1/2018-22), tak aj na logiku procesnej úpravy, veliacu sa zaoberať (štandardne) posúdením existencie uplatnených dôvodov v poradí priradenom im chronológiou príslušných ustanovení zákona (tu rozumej najskôr zmätočnosťou a potom právnym posúdením veci). Nie vždy však pôjde jedno od druhého striktne oddeliť a aj prípad z tentoraz prejednávanej veci ukazuje, že v určitých procesných situáciách môže nastúpiť efekt nazývaný tiež efektom spojených nádob (teda to, že vytýkané nedostatky či presnejšie nedostatočná komplexnosť pri riešení problému a v jeho rámci najmä pri hľadaní správnej odpovede na právnu otázku pre spôsob rozhodnutia kľúčové sa prejaví tiež v neúplnosti alebo medzerovitosti argumentácie v prospech zvoleného riešenia a/alebo v tom, že pri vyporiadavaní sa s odvolacími námietkami nepríde k poskytnutiu adresnej, zrozumiteľnej a objektívne uspokojivej odpovede na špecifický argument a to práve taký, ktorý nepôjde označiť za nevýznamný).

10. Odvolací súd totiž založil svoj rozsudok, ktorým došlo k zmene rozsudku súdu prvej inštancie zamietnutím žaloby aj tam, kde jej naopak súd prvej inštancie vyhovel a to pre nedostatok (presnejšie nepreukázanie) vecnej (tzv. aktívnej) legitimácie žalobkyne najmä na tom, že žalobkyňa nepreukázala doručenie výzvy svojej právnej predchodkyne žalovanej (a šlo o jednu z podmienok platného postúpenia tzv. bankovej pohľadávky inej osobe). Tento záver v rozsudku odvolacieho súdu vyjadrený v bode 9.1 jeho odôvodnenia tak, že „žalobca“ (správne žalobkyňa ako právnická osoba s právnou formou v ženskom rode, t. j. tá spoločnosť s ručením obmedzeným - pozn. najvyššieho súdu) „na preukázanie doručenia predložil podací hárok a tomto je síce uvedený dátum 04.02.2019, nie je však z neho zrejmé, čo bolo obsahom zásielky a či vôbec bola daná na poštovú prepravu“, ku ktorému už čo do atribútov doručenia zodpovedajúceho jeho predstave nedodal nič ďalšie (s výnimkou poukazu na jedno z rozhodnutí ústavného súdu a jeho záver o stave dôkaznej núdze pri predložení len podacieho lístka bez špecifického označenia obsahu zasielanej zásielky), pritom vyslovil nielen za stavu namietania žalobkyňou už v odvolaní, že v právnom vzťahu jej právnej predchodkyne a žalovanej bolo treba na dôjdenie do sféry dispozície adresáta písomného právneho úkonu urobeného inak než medzi prítomnými usudzovať v súlade s úpravou z ustanovenia § 45 ods. 1 OZ už zaslaním výzvy na adresu žalovanej, ale navyše aj v situácii, keď už v čase jeho rozhodovania (25. augusta 2022) bol v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky už uverejnený (pod R 4/2021) i oboma nižšími súdmi spomínaný rozsudok najvyššieho súdu z 15. decembra 2020 sp. zn. 5Cdo/36/2020 s prvou časťou právnej vety v znení : „Ustanoveniu § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neodporuje a zásade zmluvnej voľnosti zodpovedá aj dohoda spotrebiteľa a veriteľa v spotrebiteľskej zmluve o tom, že pri doručovaní zásielky spotrebiteľovi sa môže uplatniť fikcia doručenia zásielky na poslednú známu adresu spotrebiteľa.“.

11. Aj v tentoraz prejednávanej veci potom konkrétne okolnosti prípadu nasvedčovali použiteľnosti záverov z práve priblíženého judikátu. I všeobecné obchodné podmienky právnej predchodkyne žalobkyne, urobené súčasťou zmluvy o splátkovom úvere právnej predchodkyne žalobkyne a žalovanej z 3. februára 2014, obsahujúcej adresu bydliska žalovanej používanú vo všetkých písomnostiach pred začatím sporu aj v jeho priebehu (ďalej tiež len „VOP“) totiž obsahovali dojednania, podľa ktorých „Písomnosti Banky sa doručujú“ (o. i.) „poštou“ [bod 6.1 písm. b) VOP]; „Písomnosť doručovaná poštou je doručená tretí deň po jej odoslaní ... a to aj keď Klient zmarí doručenie zásielky alebo sa o doručení zásielky nedozvedel“ (bod 6.3 veta prvá VOP). Ešte pred rozhodnutím súdu prvej inštancie v tejto veci potom žalobkyňa do spisu doložila (o. i.) aj fotokópiu podacieho hárku Slovenskej pošty a.s. č. B., z ktorého vyplýva zaslanie žalovanej 4. februára 2019 a jej adresu uvedenú o. i. aj v žalobe a splnomocnení pre jej advokáta zásielky označenej aj číslom D.-XXXXX uvedeným tiež na výzve z 1. februára 2019 (č. l. 177) pod podacím číslom č. H. (č. l. 178).

12. Práve v obraznom prejdení mlčaním najskôr argumentácie žalobkyne vykazujúcej nepochybné znaky relevancie (pre posúdenie, či na doručenie výzvy banky v zmysle ustanovení § 53 ods. 9 OZ a § 92 ods. 8 zákona o bankách pred postúpením pohľadávky, a teda i na splnenie podmienok platného postúpenia tzv. bankovej pohľadávky ide alebo naopak nejde usúdiť), uplatnenej ešte v konaní na súde prvej inštancie (pred jeho rozhodnutím), týmto ale ponechanej de facto bez povšimnutia a následne i odvolacích námietok žalobkyne viažúcich sa k tomuto aspektu problému, bolo treba vidieť hneď dvojnásobné porušenie povinností odvolacieho súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie (zvlášť ak sa v tomto prípade rozhodol ísť cestou zmeny rozsudku súdu prvej inštancie a to pri založení svojho rozhodnutia prakticky na jedinom právom závere o nedostatku tzv. aktívnej legitimácie žalobkyne, prameňom zo skutkového záveru o nepreukázaní doručenia výzvy), v tomto konkrétnom prípade navyše i za cenu neriadenia sa odvolacím súdom ani úpravou z § 393 ods. 3 CSP (nerozhodno, či pre dopustenie sa ním odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe vedome alebo nevedome). To samozrejme vylučovalo akýkoľvek iný záver dovolacieho súdu než ten, že tu došlo k zaťaženiu konania pred odvolacím súdom tvrdenou zmätočnosťou vadou podľa § 420 písm. f) CSP a dovolanie musí byť z tohto dôvodu nielen prípustné, ale tiež dôvodné (pre relatívnu samostatnosť oboch dovolacích dôvodov bez ohľadu na to, aká je kvalita dovolania vo vzťahu k nastoleniu právnej otázky významnej z pohľadu úpravy v § 421 ods. 1 CSP a tiež bez ohľadu na situáciu prítomnú aj v tentoraz prejednávanej veci, teda na to, že podstatou zmätočnosti je tu práve neposkytnutie argumentov na podporu riešenia predstavujúceho významový protiklad riešenia preferovaného dovolateľom aj riešenia už ustáleného na úrovni dovolacieho súdu). Absencia vysporiadania sa odvolacieho súdu v odôvodnení jeho rozsudku (reprezentujúceho výstup jeho rozhodovacej činnosti, prostredníctvom ktorého poznať úvahy vedúce k rozhodnutiu sa práve pre konkrétnu z viacerých do úvahy prichádzajúcich alternatív) s takými tvrdeniami z odvolania (resp. aj tvrdeniami z konania na súde prvej inštancie), ktoré bez ďalšieho nejde označiť za nepodstatné, je totiž tak závažným nedostatkom (deficitom) rozhodnutia (a zásahom do procesných práv strany sporu), ktorého intenzita zakladá (až) porušenie práva na spravodlivý súdny proces.

13. Dovolacím súdom konštatovaná procesná vada zmätočnosti uvedená v ustanovení § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť dovolania; zároveň je však tiež dôvodom, so zreteľom na ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie bez ďalšieho zrušiť.

14. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP) a ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami preto zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, majúci za to, že náprava zrušením len rozhodnutia odvolacieho súdu je v tomto prípade možná i postačujúca (§ 449 ods. 2 CSP a contrario) a vychádzajúc z toho, že tým, komu bolo namiesto pričítať dovolaním vytýkanú vadu zmätočnosti bol práve dovolací súd (s povinnosťou reagovať na zákonom ustanovené skutočnosti, ktorú si ale nesplnil).

15. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na

ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.